

[2023] 1 एस. सी. आर. 1055

महानदी कोलफील्ड लिमिटेड वि.ओडिशा राज्य आणि इतर.

(2023 चा दिवाणी अपील क्रमांक 220)

जानेवारी 20,2023

[एम. आर. शाह आणि सी. टी. रविकुमार, जे. जे.]

कोळसा धारण क्षेत्र (अधिग्रहण व विकास) अधिनियम, १९५७ कलम 11 (2), 2 (डी)-'स्वारस्य असलेली व्यक्ती'-प्रतिवादी-राज्याच्या मालकीची जमिनीचे अधिग्रहण केंद्र सरकारने केले होते -.11 (1), केंद्र सरकारने निर्देश दिले की अशा प्रकारे निहित केलेल्या जमिनी आणि अधिकार केंद्र सरकारकडे निहित राहण्याऐवजी, अपीलकर्ता-सरकारमध्ये निहित असतील. नमूद केलेल्या अटी आणि शर्तीच्या अधीन राहून कंपनी राज्याने अधिमूल्य आणि नुकसानभरपाईसाठी मागणीची नोटीस जारी करणे अपीलकर्त्याने आव्हान दिले-उच्च न्यायालयाने पुष्टी केलेली मागणी करणे- अपीलवर असे म्हटले:त्यानुसार एस.11 (2) या कायद्यांतर्गत अधिग्रहित केलेल्या कोणत्याही खाण भाडेपट्ट्याखालील अधिकार सरकारी कंपनीकडे

निहित असतील, तर सरकारी कंपनी, अशा निहिततेच्या तारखेस आणि तेव्हापासून, राज्य सरकारची भाडेकरू असल्याचे मानले जाईल. जसे की राज्य सरकारने खनिज सवलत नियमांनुसार खाण भाडेपट्टी सरकारी कंपनीला सरकारला दिली होती-ती राज्य सरकारला नुकसान भरपाई/भाडे इत्यादी देण्यास जबाबदार असेल. ती 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' असेल-स्वारस्य असलेली व्यक्ती 'ही कलम २(द) अन्वये परिभाषित केली जाते. मूळ मालक असल्याने राज्य सरकार हे भाडेकरू आणि नुकसानभरपाई मिळवण्यात 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' मानले जाऊ शकते-म्हणून, 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' असल्याने राज्य सरकार नुकसानभरपाई/भाडे इत्यादींना पात्र आहे असे निरीक्षण उच्च न्यायालयाला करणे योग्य आहे.- मागण्या कायम राखल्या-आक्षेपार्ह निर्णयात हस्तक्षेप केला जात नाही.

कोळसा धारक क्षेत्र (अधिग्रहण आणि विकास) कायदा, 1957-एस.11, 18 (अ)-अपीलकर्त्याची याचिका की ज्या सरकारी कंपनीच्या बाजूने कलम 11, अन्वये आदेश जारी केला गेला आहे, कलम 18 (अ) अन्वये रॉयल्टीची रक्कम वगळता.ती कोळसा धारक क्षेत्र (अधिग्रहण आणि विकास) कायदा, १९५७ - कलम ११, १८ (अ)कोणतीही रक्कम भरण्यास जबाबदार नाही-जाहीर या युक्तिवादात काहीही तथ्य नाही-भाडेकरू/मानित

भाडेकरूद्वारे जमिनीच्या संदर्भात देय भरपाई/भाडे हे स्वामित्व हक्कापेक्षा पूर्णपणे वेगळे आहे-स्वामित्व हक्क संबंधित जमिनीमधील खनिजे काढण्यासाठी आहे-स्वामित्व हक्कांच्या रकमेच्या वर, कोळसा कंपनी/सरकारी कंपनी नुकसानभरपाई आणि जमिनीचे भाडे इ. भरण्यास जबाबदार असेल.-स्वामित्व हक्कांची रक्कम जमीन आणि जमिनीचे भाडे गमावल्यामुळे राज्य सरकारला झालेल्या नुकसानभरपाई/तोट्यात मिसळली जाऊ शकत नाही कारण राज्य सरकार यासाठी पात्र आहे. पुरेशी भरपाई- उच्च न्यायालयाने संबंधित मागण्यांना पुष्टी देताना हे न्याय्य ठरविले.

दिवाणी अपील अधिकार क्षेत्र : दिवाणी अपील क्रमांक 220 ऑफ 2023.

2009 च्या याचिका (दि) क्रमांक 2477 मधील कटक येथे ओरिसा उच्च न्यायालयाच्या 02.04.2019 च्या निर्णय आणि आदेशावरून.

नटराज, एएसजी, सौम्यजीत पाणी, ऐश्वर्य बाजपेयी, सिद्धार्थ जैन,
अपीलकर्त्यांचे वकील

उमाकांत मिश्रा, निरंजन साहू, अपूर्व शर्मा, देवव्रत दास, सिबो शंकर मिश्रा,
प्रतिवादींचे वकील

न्यायालयाचा निर्णय एम. आर. शहा, जे. यांच्याद्वारे देण्यात आला.

1. कटक येथील ओरिसा उच्च न्यायालयाने रिट याचिका (सी) क्रमांक 2477/2009 मध्ये पारित केलेल्या दि. 02.04.2019 या आक्षेपाहून निकालामुळे आणि आदेशामुळे व्यथित आणि असमाधानी होऊन, ज्याद्वारे उच्च न्यायालयाने अपीलकर्त्याने प्राधान्य दिलेली वरील रिट याचिका फेटाळून लावली आणि संबलपूर जिल्हा दंडाधिकारी व जिल्हाधिकाऱ्यांनी सरकारी जमिनीपोटी केलेल्या ७० लाख रुपयेच्या मागणीला दुजोरा दिला आहे, म्हणून अपीलकर्ता - महानदी कोलफील्ड लिमिटेडने वर्तमानाला अपील दाखल केले आहे.
2. सध्याच्या आवाहनाला कारणीभूत ठरणारी वस्तुस्थिती थोडक्यात पुढीलप्रमाणे :-
 2. 1) ओडिशा राज्य सरकारच्या मालकीच्या जमिनी भारत सरकारने कोळसा धारक क्षेत्र (अधिग्रहण आणि विकास) कायदा, 1957 (यापुढे कायदा, 1957 म्हणून संदर्भित) च्या कलम 9 अंतर्गत अधिग्रहित केल्या.त्यानंतर, ४-०९-१९८१ दिनांकित आदेशाद्वारे आणि अधिग्रहित केलेल्या काही जमिनींच्या संदर्भात कायदा, 1957

च्या कलम 11 च्या उपकलम (1) द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून, केंद्र सरकारने निर्देश दिले की पूर्णपणे केंद्र सरकारमध्ये निहित असलेल्या जमिनींवरील किंवा त्यावरील अधिकार, कलम 10 च्या उपकलम (1) अंतर्गत केंद्र सरकारमध्ये निहित राहण्याऐवजी, वेस्टर्न कोलफील्ड लिमिटेडमध्ये निहित राहतील. केंद्र सरकारने अधिग्रहित केलेल्या इतर काही जमिनींच्या संदर्भात आणि कायदा, 1957 च्या कलम 11 च्या उपकलम (1) द्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून, केंद्र सरकारने दिनांक १५-१२-१९८८ च्या आदेशाद्वारे निर्देश दिले की, अशा प्रकारे निहित केलेल्या जमिनी आणि अधिकार केंद्र सरकारमध्ये निहित राहण्याऐवजी, दिनांक १६-५-१९८७ पासून प्रभावी होऊन, उक्त आदेशात नमूद केलेल्या अटी आणि शर्तीच्या अधीन राहून, सरकारी कंपनीमध्ये निहित होतील. अशा प्रकारे, अपीलकर्त्याने संबंधित जमिनीवरील जमीन आणि अधिकार अधिग्रहित केले. त्या प्रतिवादीने मागणी करणेची नोटीस दिनांकित 15.03.1984 रु. 70 लाख रुपये सरकारी जमिनीच्या हप्त्यासाठी आणि रु. 40 लाखांची नुकसान भरपाई साठी जारी केली. बिगर-वन सरकारी जमीन आणि महसूल वन जमिनीच्या

क्षेत्रासाठी अशाच प्रकारच्या विविध मागणी करणेसाठी नोटिसा जारी करण्यात आल्या होत्या. या मागण्यांना अपीलकर्त्याने उच्च न्यायालयात रिट याचिकेद्वारे आव्हान दिले होते. उच्च न्यायालयापुढे अधिनियम, १९५७ चे कलम १८ (अ) अपीलकर्त्याने कार्यान्वित केले आणि असे सादर करण्यात आले की अधिसूचना लक्षात घेता अधिसूचनेच्या अनुषंगाने आणि त्यानंतर पूर्णपणे केंद्र सरकारकडे असलेल्या जमिनींवरील जमीन आणि हक्क लक्षात घेता, राज्य सरकार अशा प्रकारे अधिग्रहित/ निहित जमिनींबाबत कोणत्याही नुकसानभरपाईस अधिनियम १९५७ च्या कलम १८ (अ) अन्वये रॉयल्टी वगळता पात्र नाही. या निर्णयाद्वारे आणि आदेशाद्वारे उच्च न्यायालयाने अधिनियम, १९५७ च्या कलम २ (ड) चा अर्थ लावला आहे आणि असे निरीक्षण नोंदवले आहे की राज्य सरकार जमिनीत स्वारस्य असणारी व्यक्ती म्हणता येईल आणि म्हणूनच जमिनीवरील हक्क गमावण्याच्या बदल्यात नुकसानभरपाईस पात्र आहे. त्यानंतर उच्च न्यायालयाने आक्षेपार्ह निर्णय व आदेशाद्वारे रिट याचिका फेटाळली आहे आणि मागणीला दुजोरा दिला आहे.

2.2) उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आक्षेपार्ह निर्णय आणि आदेशाबद्दल व्यथित आणि असमाधानी वाटल्याने अपीलकर्ता - मूळ रिट याचिकाकर्ते - महानदी कोलफील्ड लिमिटेडने सध्याच्या अपील दाखल केले आहे.

3. अपीलकर्त्याच्या वतीने हजर असलेले विद्वान ए. एस. जी. श्री. के. एम. नटराज यांनी आम्हाला कलम 4 ते कलम 11 पर्यंत कायदा, 1957 च्या संपूर्ण योजना नेले आहे.हे सादर केले जाते की कायदा, 1957 च्या कलम 4 नुसार, जेव्हा जेव्हा केंद्र सरकारला असे दिसते की कोणत्याही परिसरातील जमिनीवरून कोळसा मिळण्याची शक्यता आहे, तेव्हा ते अधिकृत राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे त्यात कोळसा मिळवण्याचा आपला हेतू सूचित करू शकते.असे सादर केले जाते की त्यानंतर आवश्यक त्या योग्य प्रक्रियेचे पालन केल्यानंतर, कलम 8 अंतर्गत, अशा जमिनीत किंवा त्यावरील कोणतीही जमीन किंवा कोणताही हक्क अधिग्रहित केला जावा, असे अहवाल असल्यास, त्यावर विचार करून केंद्र सरकारचे समाधान झाल्यानंतर, त्या संदर्भात ते घोषणा करेल.त्यानंतर एकदा कायद्याच्या कलम 9 अन्वये जाहीरनाम्याच्या अधिकृत राजपत्रातील प्रकाशनावर घोषणा

जारी झाली की, जमीन किंवा जमीनावरील अधिकार, यथास्थिती, कायद्याच्या कलम 10 नुसार सर्व अडचणींपासून पूर्णपणे मुक्तपणे केंद्र सरकारकडे निहित होतील. पुढे असे सादर केले जाते की कायद्याच्या कलम 11 नुसार, कलम 10 मध्ये काहीही असले तरी, जर एखाद्या सरकारी कंपनीला केंद्र सरकार योग्य समजेल अशा अटी व शर्तीचे पालन करण्याची इच्छा आहे किंवा त्यांनी पालन केले आहे असे समाधान झाले तर, केंद्र सरकार लेखी आदेशाद्वारे असे निर्देश देऊ शकते की, जमीन किंवा जमीनावरील अधिकार, यथास्थिती, कलम 10 अंतर्गत केंद्र सरकारकडे निहित होण्याऐवजी, एकतर घोषणेच्या प्रकाशनाच्या तारखेला किंवा निर्देशात निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अशा इतर तारखेला सरकारी कंपनीकडे निहित करा. त्यामुळे एकदा केंद्र सरकार आणि/किंवा सरकारी कंपनीमध्ये (कलम 11 अंतर्गत) निहित असलेली जमीन किंवा अधिकार सर्व अडचणींपासून पूर्णपणे मुक्त होतात आणि राज्य सरकारला कायदा, 1957 च्या कलम 18 (अ) अंतर्गत आकारण्यायोग्य रॉयल्टी वगळता, जमीन हप्त्याची कोणतीही रक्कम किंवा नुकसानभरपाई किंवा भाडे वसूल करण्याचा अधिकार राहत नाही. त्यामुळे, असे सादर केले कि राज्य सरकारने

हप्ते/भाडे इत्यादींबाबत केलेल्या मागण्या उच्च न्यायालयाने कायम राखल्या आहेत, त्या पूर्णपणे बेकायदेशीर आहेत.

4. सध्याच्या अपीलाला विरोध करताना, राज्याच्या वतीने हजर असलेल्या उमाकांत मिश्रा, विद्वान वकिलांनी स्पष्टपणे सांगितले की, केंद्र सरकारच्या 1957 च्या कायद्याच्या कलम 11 अंतर्गत जारी केलेल्या आदेशानुसार, याचिकाकर्त्याला संबंधित जमिनीवरील अधिकार देण्यात आले आहेत. असे सादर केले कि संबंधित जमिनीचे मालक राज्य सरकार होते यात वाद घालता येणार नाही. त्यामुळे सरकारी कंपनीकडे निहित असलेल्या जमिनीच्या किंवा अशा प्रकारे निहित असलेल्या हक्कांच्या संदर्भात राज्य सरकारला हप्ते/नुकसानभरपाई/भाडे मिळण्याचा हक्क आहे, असे सादर केले जाते.

4. 1) हे सादर केले जाते की, 1971 साली समाविष्ट करण्यात आलेले अधिनियम, 1957 चे कलम 18 (अ) हे नुकसानभरपाई/भाडे इत्यादी वसूल करण्याच्या राज्य सरकारच्या अधिकारापेक्षा वेगळे आहे. हे सादर केले जाते की मालकी हक्क संबंधित जमिनीमधून खनिजे/कोळसा काढण्यासाठी आहे. त्यांनी आम्हाला कायदा, 1957

मध्ये कलम 18 (अ) समाविष्ट करण्यासाठी उद्देश आणि कारणांच्या विधानांकडे नेले आहे.

4.2) वरील निवेदने करताना, उच्च न्यायालयाने कायदा, 1957 च्या कलम 2 (डी) चा योग्य अर्थ लावला आहे आणि जमिनीत स्वारस्य असलेली व्यक्ती असल्याने राज्याला कायदा, 1957 च्या कलम 18 (ए) अंतर्गत देय/देय रॉयल्टीच्या रकमेपेक्षा जास्त नुकसानभरपाई/भाडे मिळण्याचा हक्क असेल असे योग्य निरीक्षण नोंदवले आहे, असे सांगून सध्याचे अपील फेटाळून लावण्याची विनंती केली जाते.

5. आम्ही अपीलकर्त्याच्या वतीने विद्वान ए. एस. जी. आणि राज्याच्या वतीने हजर असलेले विद्वान वकील ऐकले आहेत. कलम 4 ते 10 नुसार, संपादनाच्या कलम 9 अंतर्गत जारी केल्या जाणाऱ्या घोषणेनुसार, जमीन किंवा त्यावरील हक्क, यथास्थिती, सर्व अडचणींपासून मुक्त होऊन पूर्णपणे केंद्र सरकारकडे निहित केले जातील, यात वाद नाही. तथापि, कायद्याच्या कलम 11 नुसार, कलम 10 मध्ये काहीही समाविष्ट असले तरी, जर एखाद्या सरकारी कंपनीचे पालन करण्याची इच्छा आहे किंवा केंद्र सरकारला योग्य वाटेल अशा

अटी व शर्तीचे पालन केले आहे असे केंद्र सरकारला पटले तर, केंद्र सरकार लेखी आदेशाद्वारे असे निर्देश देऊ शकते की जमीन किंवा जमिनीतील हक्क किंवा त्यावरील अधिकार परिस्थितीनुसार, कलम 10 अन्वये केंद्र सरकारकडे सुपूर्द करण्याऐवजी किंवा तशी सुपूर्द करणे सुरू ठेवण्याऐवजी, घोषणेच्या प्रकाशनाच्या तारखेला किंवा निर्देशात निर्दिष्ट केलेल्या अशा इतर तारखेला सरकारी कंपनीकडे सुपूर्द केली जाईल. कलम 11 च्या उपकलम (2) नुसार, जेथे या अधिनियमांतर्गत अधिग्रहित केलेल्या कोणत्याही खाण भाडेपट्ट्यामधील अधिकार उपकलम (1) अन्वये सरकारी कंपनीकडे निहित असतील, तेथे सरकारी कंपनी, अशा निहित होण्याच्या तारखेस आणि तेव्हापासून, राज्य सरकारने खनिज सवलत नियमांतर्गत खाण भाडेपट्टी सरकारी कंपनीला दिली आहे असे राज्य सरकारचे भाडेकरू असल्याचे मानले जाईल, ज्याचा कालावधी हा संपूर्ण कालावधी आहे ज्यासाठी राज्य सरकार त्या नियमांतर्गत असा भाडेपट्टीने देऊ शकते; आणि भाडेपट्टी किंवा तिच्या अंतर्गत येणाऱ्या जमिनीच्या संबंध केंद्र सरकारचे सर्व अधिकार आणि दायित्व, अशा निहित होण्याच्या तारखेस आणि तेव्हापासून, राज्य सरकारचे

अधिकार आणि दायित्व असल्याचे मानले जातील. कलम 13 मध्ये संभाव्य परवान्यांचा प्रभाव संपुष्टात येणे, खाण भाडेपट्ट्यांखालील अधिकार प्राप्त करणे यासाठी नुकसानभरपाईची तरतूद आहे. अशा प्रकारे, कलम 11 नुसार, ज्या सरकारी कंपनीच्या बाजूने केंद्र सरकारने आदेश जारी केला आहे, ती सरकारी कंपनी भाडेकरू मानली जाईल आणि 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' असल्याने राज्य सरकारला नुकसान भरपाई/भाडे इत्यादी देण्यास जबाबदार असेल. 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' ही कायद्याच्या कलम 2 (डी) अंतर्गत परिभाषित केली आहे. मूळ मालक असल्याने राज्य सरकार हे भाडेकरू आणि 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' मानले जाऊ शकते. कायद्याच्या कलम 11 च्या उपकलम (2) नुसार, ज्या सरकारी कंपनीच्या बाजूने कलम 11 अंतर्गत आदेश जारी केला जातो, ती राज्य सरकारची भाडेकरू मानली जाऊ शकते. त्यामुळे राज्य सरकारला नुकसानभरपाई मिळवण्यात 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' म्हटले जाऊ शकते. त्यामुळे, 'स्वारस्य असलेली व्यक्ती' असल्याने राज्य सरकार नुकसानभरपाई/भाडे इत्यादींना पात्र आहे, असे निरीक्षण नोंदवणे आणि दृष्टिकोन बाळगणे हे उच्च न्यायालयाचे अगदी बरोबर आहे.

5. 1) आता अपीलकर्त्याच्या वतीने ज्या सरकारी कंपनीच्या बाजूने कलम 11 अन्वये आदेश पारित करण्यात आला आहे आणि त्यानंतर कायद्याच्या कलम 18 (अ) नुसार रॉयल्टीची रक्कम वगळता जमीन पूर्णपणे केंद्र सरकारकडे निहित आहे, ती सरकारी कंपनी कोणतीही रक्कम भरण्यास जबाबदार नाही, असे निवेदन अपीलकर्त्याच्या वतीने करण्यात आले आहे. भाडेकरू/मानित भाडेकरूद्वारे जमिनीच्या संदर्भात देय असलेली भरपाई/भाडे रॉयल्टीपेक्षा पूर्णपणे वेगळे असते. संबंधित जमिनीमधील खनिजे काढण्यासाठी रॉयल्टी आहे. 1971 च्या 54 व्या कायद्याच्या उद्देश आणि कारणांच्या विधानांवरून हे स्पष्ट होते कि , ज्यासाठी कायद्याचे कलम 18 (अ) समाविष्ट करण्यात आले होते, .तेच खालील प्रमाणे आहे:-

“ 1971 चा कायदा 54-कोळसा धारण क्षेत्र (अधिग्रहण आणि विकास) कायदा, 1957 (1957 चा 20), ज्याला यापुढे कोळसा धारण क्षेत्र कायदा म्हणून संबोधले जाते) केंद्र सरकारद्वारे भूमिगत खनिजांसह शुद्ध जमिनीचे अधिग्रहण करण्यासाठी किंवा अशा जमिनींवर किंवा त्यावरील हक्कांसाठी इतर गोष्टींबरोबरच तरतूद करतो. कलम 13 च्या

उपकलम (5) च्या खंड (अ) च्या स्पष्टीकरणानुसार, ज्यामध्ये अशी तरतूद आहे की कोणत्याही जमिनीचे बाजार मूल्य निश्चित करताना जमिनीत असलेल्या कोणत्याही खनिजांचे मूल्य विचारात घेतले जाणार नाही. केंद्र सरकारने जमीन संपादित केल्यावर केंद्र सरकारकडे निहित असलेल्या भूमिगत खनिजांच्या संदर्भात राज्य सरकारांना कोणतीही भरपाई दिली जाणार नाही. यामुळे ते महसुलाच्या माध्यमातून मोठ्या रकमेपासून वंचित राहतात, असे राज्य सरकार वेळोवेळी सांगत आले आहे. केंद्र सरकारने राज्य सरकारच्या प्रतिनिधींचा विचार केला आहे आणि राज्य सरकारांना अधिग्रहित क्षेत्रांच्या संदर्भात खाण भाडेपट्ट्या दिल्या गेल्या असल्या तर त्यांना रॉयल्टीच्या माध्यमातून मिळणाऱ्या रकमा केवळ अनुदानाच्या आधारावर द्याव्यात असा निर्णय घेतला आहे. अशा प्रकारची देयके अनिवार्य करण्यासाठी आता कोळसा धारण क्षेत्र कायद्यात सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव आहे.”

6. या प्रकरणाच्या वरील दृष्टिकोनातून रॉयल्टीच्या रकमेच्या पलीकडे असलेली रकम, कोळसा कंपनी/सरकारी कंपनी नुकसानभरपाई आणि जमिनीचे भाडे इ. भरण्यास जबाबदार असेल, त्यामुळे संबंधित मागण्यांना पुष्टी देताना उच्च न्यायालयाचा निर्णय पूर्णपणे न्याय्य आहे. जमीन आणि जमिनीचे भाडे गमावल्यामुळे राज्य सरकारला झालेल्या नुकसानभरपाई/तोटा ह्यामध्ये रॉयल्टीची रक्कम समाविष्ट केली जाऊ शकत नाही, कारण राज्य सरकार पुरेशा नुकसानभरपाईसाठी पात्र आहे. जर त्या प्रकरणात अपीलकर्त्याच्या वतीने केलेले निवेदन स्वीकारले गेले तर कायद्याच्या कलम 18 (अ) अंतर्गत मालकीच्या रकमेव्यतिरिक्त जमिनीसाठी काहीही दिले जाणार नाही, जी खनिजांच्या उत्खननासाठी आहे.
7. वरील बाबी लक्षात घेऊन आणि वर नमूद केलेल्या कारणांमुळे, उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आक्षेपार्ह निकालात आणि आदेशात हस्तक्षेप करण्याची आवश्यकता नाही. तथापि, जर अपीलकर्ता मागणीच्या प्रमाणाशी आणि/किंवा गणनेशी वाद घालत असेल, तर त्यांना योग्य प्राधिकरणाशी संपर्क साधण्याची मुभा असेल, तथापि, अशा मागण्या

मान्य केल्या जातात. यासह, सध्याची याचिका फेटाळली जाते.खर्च नाही.

दिव्या पांडे

याचिका

फेटाळण्यात आली.

(सहाय्यक: अभिषेक प्रताप सिंग आणि राखी, एल. सी. आर. ए.)

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.